

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ભારતીય જીવન વીમા નિગમ

વિરુદ્ધ

આર. ધનદપાની

નવેમ્બર ૨૫, ૨૦૦૫

[અરિજિત પાસાયત અને આર. વી. સ્વીન્ઢ્રન, ન્યાયમુર્તિ]

ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭-કલમ ૧૧-એ-તબીબી પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યા વિના લાંબા ગાળા માટે તબીબી રજા પર જનાર કર્મચારી- ઘરેલું તપાસ કર્યા પછી કર્મચારીને સેવામાંથી દૂર કરવામાં આવ્યો-ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલે કર્મચારીને પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો-ઉચ્ચ અદાલતે ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને ઉલટાવી દીધો પરંતુ

નોકરીદાતાને કર્મચારીને પ્રમાણસર પેન્શન ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો, હકીકતો પર, કર્મચારી સેવા નિયમો-ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (કર્મચારી) પેન્શન નિયમો, ૧૯૮૫ હેઠળ પેન્શન માટે હકદાર નથી.

અપીલકર્તા-નિગમના પ્રતિવાદી-કર્મચારીની સેવા દરમિયાન અન્ય શહેર-શાખામાં બદલી કરવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદી, ટ્રાન્સફર પછી ફરજ પર જોડાયા વિના, વિશેષાધિકૃત રજા પર ગયો.ત્યારબાદ, તેઓ સેવા નિયમો અનુસાર અપીલકર્તાના નિયુક્ત ડૉક્ટર પાસેથી જરૂરી તબીબી પ્રમાણપત્ર રજૂ કર્યા વિના તબીબી રજા પર ગયા હતા. અપીલકર્તાએ તબીબી રજા મેળવવા માટે જરૂરી તબીબી પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાના નિર્દેશો જારી કર્યા હતા.ત્યારથી તા.પ્રતિવાદી લાંબા સમય સુધી નિર્દેશોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ ગયો, અપીલકર્તાએ તેને કાયદાકીય હુકમની અવજા, આજ્ઞાભંગ અને ફરજમાંથી અનધિકૃત ગેરહાજરીના આ ગેરવર્તણૂકને દર્શાવતી આરોપપત્ર બહાર પાડી.પ્રતિવાદીએ આરોપપત્રમાં જવાબ રજૂ કર્યો હતો પરંતુ તેની જરૂર ન હોવાના આધારે તપાસની કાર્યવાહીમાં ભાગ લીધો ન હતો.તપાસ અધિકારીએ એક અહેવાલ આપ્યો જેમાં જાણવા મળ્યું કે પ્રતિવાદી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો સાબિત થઈ ગયા છે.અપીલકર્તાની શિસ્ત સત્તાએ, તપાસ અહેવાલને ન લીધા પછી, પ્રતિવાદીને સેવામાંથી દૂર કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો.સંદર્ભ પર, ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલે, અપીલકર્તા દ્વારા તપાસની કાર્યવાહી યોગ્ય રીતે હાથ

ધરવામાં આવી હતી અને પ્રતિવાદી હઠીલા હતા અને ટ્રાન્સફર પછી ફરજ માટે જાણ કરવા માટે મક્કમ હતા તે જાણ કર્યા પછી, એવું માન્યું હતું કે પ્રતિવાદી પર લાદવામાં આવેલી સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા કઠોર હતી અને તેથી અપીલકર્તાને તેને પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને પડકારતી અપીલકર્તા દ્વારા હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશનર દાખલ કરવામાં આવી હતી. હાઈકોર્ટના સિંગલ જજે રિટ પિટિશનને ફગાવી દીધી હતી. અપીલકર્તાએ ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ દાખલ કરી હતી ઉચ્ચ અદાલતે અપીલને મંજૂરી આપી હતી પરંતુ અપીલકર્તાને પ્રતિવાદીને સેવાના વર્ષો માટે પ્રમાણસર પેન્શન ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

આ અદાલતમાં અપીલમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે પ્રતિવાદીને પેન્શન આપવામાં હાઈકોર્ટ ન્યાયી નથી કારણ કે તે ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (કર્મચારી) પેન્શન નિયમો, ૧૯૮૫ અમલમાં આવ્યા પછી તેના માટે હકદાર નથી.

પ્રતિવાદીએ દલીલ કરી હતી કે અપીલકર્તાએ તેને પેન્શન ચૂકવવા માટે આ આધાર પર ગર્ભિત સ્વીકૃતિ આપી હતી કે અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અમુક ગણતરીઓ દાખલ કરી હતી કે ચૂકવવાપાત્ર પેન્શનની રકમ કેટલી હશે; અને પેન્શન નિયમો લાગુ થશે કે નહીં તે પ્રશ્ન ઊભો થયો ન હતો.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે ઠરાવ્યું:

૧.૧ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૧૧-એ હેઠળની શક્તિનો વિવેકપૂર્ણ રીતે ઉપયોગ કરવો પડશે અને ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અથવા શ્રમ અદાલત, જે પણ કેસ હોય, તે કાયદાની કલમ ૧૧-એ હેઠળ વ્યવસ્થાપનના નિર્ણયમાં ત્યારે જ દખલ કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે જ્યારે તેને સંતોષ થાય કે વ્યવસ્થાપન દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજા સંબંધિત કામદારના અપરાધની માત્રાને સંપૂર્ણપણે અને આઘાતજનક રીતે અસંગત છે.તેના નિષ્કર્ષને ટેકો આપવા માટે, ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અથવા શ્રમ અદાલતે, જેમ પણ કેસ હોય, તેના નિર્ણયના સમર્થનમાં કારણો આપવાના હોય છે.સત્તાનો ઉપયોગ વિવેકપૂર્ણ રીતે થવો જોઈએ અને માત્ર 'અપ્રમાણસર' અથવા 'અત્યંત અપ્રમાણસર' શબ્દોનો ઉપયોગ જ પૂરતો નહીં હોય.[૪૯૩-એફ-૭]

૧.૨.અદાલતો દ્વારા આપવામાં આવેલી રાહત કાયદાના માળખામાં તાર્કિક અને ટકાઉ હોવી જોઈએ અને અદાલતનો અધિકારક્ષેત્ર ખોટી સહાનુભૂતિ, ઉદારતા અને ખાનગી પરોપકારમાં પરિણમે છે તેવી ટીકા થવી જોઈએ નહીં અને તેને ન્યાયી ઠેરવવી જોઈએ નહીં.કાનૂની તર્કની અખંડિતતા અને તારણોની કાયદેસરતા જાળવવી જરૂરી છે.તેઓ કાનૂની તારણોમાંથી તાર્કિક

રીતે કામ કરે છે અને ન્યાયિક પરિણામો તે તારણો પર સૈદ્ધાંતિક અને સમર્થનક્ષમ હોવા જોઈએ. પ્રક્રિયાની કાયદેસરતાના ભોગે ભૂલભરેલી અને ખોટી કરુણાનો વિસ્તૃત ન્યાયિક અર્થ આખરે પરસ્પર અસંબંધ પરિસ્થિતિઓ તરફ દોરી જશે અને તેની ગરિમા, સત્તા, આગાહી અને સન્માનની ન્યાયિક પ્રક્રિયાને નકારી કાઢશે. જોકે કાયદાની કલમ ૧૧-એ હેઠળ, ટ્રિબ્યુનલ પાસે કાયદાના માપદંડોની અંદર કરવાની સજાના પ્રમાણને ઘટાડવાની સત્તા છે. સત્તાનો કબજો પોતે પૂરતો નથી; તેનો ઉપયોગ કાયદા અનુસાર થવો જોઈએ. [૪૯૪-એ, ૮, સી, ડી]

કેરળ સોલ્વન્ટ એક્સટ્રેક્શન્સ લિમિટેડ વર્સીસ એ ઉન્નીકૃષ્ણાન અને અન્ય, (૧૯૯૪) ૧ સ્કેલ ૬૩૧, પર આધાર રાખ્યો .

૧.૩ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અને શ્રમ અદાલતો એવા મંચો નથી કે જેનું કાર્ય શ્રમ અદાલત/ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત ઠરેલા કામદારોને ખાનગી પરોપકાર આપવાનું હોય. ટ્રિબ્યુનલ અને ઉચ્ચ અદાલતે આ કેસમાં અવજ્ઞાની પેટર્ન શોધી કાઢી છે અને એક નહીં પરંતુ અનેક પ્રસંગોએ ગેરવર્તણૂક સાબિત કરી છે. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી અને કમનસીબે સિંગલ જજ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવેલી કરુણા સંપૂર્ણપણે ખોટી હતી. એકલ ન્યાયાધીશે સમર્થન આપ્યું તેમ ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને રદ કર્યા પછી

નિર્દેશો આપવામાં ઉચ્ચ અદાલતની ખંડપીઠે સંપૂર્ણપણે અન્યાયી વલણ અપનાવ્યું હતું.ઉચ્ચ અદાલતે એ પણ સંકેત આપ્યો નથી કે કાયદાની કઈ જોગવાઈ અને/અથવા વૈધાનિક કાયદો અથવા નિયમન અથવા યોજના હેઠળ પ્રતિવાદીને પેન્શન ચૂકવવાપાત્ર હતું.તેનાથી વિપરીત, ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (કર્મચારી) પેન્શન નિયમો, ૧૯૯૫ અને ઉપર ઉલ્લેખિત યોજનાએ અપીલકર્તાના વલણને સ્પષ્ટપણે વાજબી ઠેરવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી આ યોજના હેઠળ કોઈ પેન્શન અથવા લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી.[૪૯૪-ઇ, એફ, જી, એચ]

૧.૪.કાયદાની કલમ ૧૭-૮ હેઠળ ચુકવણીને લગતા હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.(૪૯૫-એ)

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૬૨૦૦/૨૦૦૪.

ડબલ્યુ એ નંબર ૩૧૦૬/૨૦૦૧ માં મધ્ય હાઈકોર્ટના ૧૬/૯/૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે જી. એલ. સંઘી, એ. વી. રંગમ, એ. રંગનાથન
અને બડી એ. રંગનાથન.

પ્રતિવાદી માટે એસ. ગુરુ કૃષ્ણ કુમાર, શ્રીમતી શ્રીકલા જી. કે.
અને એસ. આર. સેતિયા.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમુર્તિ અરિજીત પાસાયત દ્વારા આપવામાં
આવ્યો હતો.

ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (ટૂંકમાં 'એલ. આઈ. સી.') લેટર્સ
પેટન્ટની કલમ ૧૫ હેઠળ દાખલ કરાયેલી રિટ અપીલમાં મદ્રાસ હાઈકોર્ટની
ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાની કાયદેસરતા પર સવાલ
ઉઠાવતા કહે છે કે જો સેવામાંથી દૂર કરવાનો દંડ ક્રમમાં રાખવામાં આવે તો પણ
પ્રતિવાદી-કર્મચારી તેમ છતાં પેન્શન મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જેના માટે તે
હકદાર હશે પરંતુ તેને દૂર કરવા માટે.

સંક્ષિપ્તમાં પૃષ્ઠભૂમિ હકીકતો નીચે મુજબ છે:

પ્રતિવાદી વર્ષ ૧૯૬૨માં એલ. આઈ. સી. માં સહાયક તરીકે કાર્યરત હતા.તેમણે ૧૯૬૭ થી એલ. આઈ. સી. ની કોઈમ્બતુર શાખામાં કામ કર્યું હતું.તે પહેલાં તેમણે ઈરોડમાં ૨ વર્ષ એટલે કે ૧૯૬૫ થી ૧૯૬૭ સુધી કામ કર્યું હતું.૧૪/૧૨/૧૯૮૩ પર તેમની અતુરમાં બદલી કરવામાં આવી હતી અને તેથી તેમને કોઈમ્બતુર શાખામાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.જો કે, પ્રતિવાદી અતુર ખાતે ફરજ પર જોડાયો ન હતો અને વિશેષાધિકૃત રજા માંગી હતી.ત્યારબાદ તેણે તબીબી કારણોસર રજા માંગી હતી.તેઓ તબીબી આધારો પર રજા લેવાના તેમના દાવાને સાબિત કરવા માટે એલ. આઈ. સી. દ્વારા નિયુક્ત ડૉક્ટર સમક્ષ હાજર થયા ન હતા.ત્યારબાદ જ્યાં સુધી તેમને ૧૬/૮/૧૯૮૪ પર આરોપપત્ર જારી કરવામાં ન આવ્યું ત્યાં સુધી તેઓ ગેરહાજર રહ્યા હતા.ફરજમાંથી ગેરહાજરીનો સમયગાળો આશરે ૨૩૩ દિવસનો હોવાથી, એલ. આઈ. સી. એ પ્રતિવાદીને એલ. આઈ. સી. ના લાગુ પડતા નિયમન ૩૦ (૮) હેઠળની સત્તાઓને અનુસરીને તેના દ્વારા નિયુક્ત ડૉક્ટર સમક્ષ હાજર થવા કહ્યું હતું, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે માંદગી અથવા અકસ્માતના કિસ્સામાં કર્મચારી "સક્ષમ અધિકારીને સંતોષકારક તબીબી પ્રમાણપત્ર" રજૂ કર્યા વિના પોતે ગેરહાજર રહેશે નહીં.તેઓ આમ કરવામાં નિષ્ફળ ગયા કાયદાકીય હુકમની અવજા, આજ્ઞાભંગ અને ફરજમાંથી અનધિકૃત ગેરહાજરીના તેમના ગેરવર્તણૂકને દર્શાવતી આરોપપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યા પછી, તેમણે જવાબ રજૂ કર્યો પરંતુ કોઈ તપાસની જરૂર

નથી એમ કહીને તપાસમાં ભાગ લીધો નહીં.તપાસ પૂર્ણ કર્યા પછી તપાસ અધિકારીને જાણવા મળ્યું કે કર્મચારી સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપો સાબિત થયા છે.અનુશાસનાત્મક સત્તામંડળે તે અહેવાલની નોંધ લીધા પછી એવું માન્યું હતું કે આજ્ઞાભંગ અને આજ્ઞાભંગના આરોપોને ધ્યાનમાં રાખીને, જે ગંભીર પ્રકૃતિના આરોપો હતા અને જે સાબિત થયા હતા, તે અપીલકર્તા-એલ. આઈ. સી. ના હિતમાં ન હતું કે તે તેને સેવામાં ચાલુ રાખે અને તેને સેવામાંથી દૂર કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો.પ્રતિવાદીએ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, મદ્રાસ સમક્ષ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ') હેઠળ ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉઠાવ્યો હતો.પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલા દાવાના જવાબી સોગંદનામામાં, પ્રતિવાદી-કર્મચારીના ભૂતકાળના વર્તનને પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું અને એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે તેમને અગાઉ ૬ વર્ષના ગાળામાં સાત પ્રસંગોએ આરોપપત્રો જારી કરવામાં આવ્યા હતા.એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે તેમને એકથી વધુ પ્રસંગોએ આરોપપત્રો અનુસાર દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો.ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલે દાવો અને કાઉન્ટર અને તપાસના રેકૉર્ડની તપાસ કર્યા પછી તારણ કાઢ્યું હતું કે તપાસ યોગ્ય રીતે હાથ ધરવામાં આવી હતી, પ્રતિવાદી હઠીલો અને મક્કમ હતો અને અતુરને ફરજ માટે જાણ ન કરવા માટે કોઈ વાજબી કારણ નહોતું.ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું હતું કે તમામ ભૂલો પર પ્રકાશ પાડ્યો હોવા છતાં, સેવામાંથી દૂર કરવાની સજા કઠોર હતી.કોઈ ચોક્કસ સજા લાદવાને બદલે, નિર્દેશો આપવામાં આવ્યા હતા કે કામદારને

૧૭/૧૨/૧૯૮૩ (ટ્રાન્સફર પર મુક્ત કરવામાં આવી તે તારીખ) થી ૧૫/૪/૧૯૮૭ (સંદર્ભની તારીખ) સુધી પાછળના વેતનના ત્રણ ચતુર્થાંશથી વંચિત રાખવામાં આવે અને ૧૬/૪/૧૯૮૭ માંથી સંપૂર્ણ પગાર સાથે સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવાનો આદેશ અને સેવાની સાતત્યતા સહિત અન્ય તમામ લાભો.

એલ. આઈ. સી. દ્વારા હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી હતી. એક વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે તેને ફગાવી દીધો. ત્યારબાદ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ એલ. આઈ. સી. નું વલણ એ હતું કે કાયદાની કલમ ૧૧-એની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ માટે તે ખુલ્લું ન હતું, ભલે તે જોગવાઈ ગમે તેટલી વ્યાપક હોય, તેના અભિપ્રાયને ફક્ત આ આધાર પર બદલવા માટે કે તેને લાગ્યું કે જે દંડ લાદવામાં આવ્યો હતો તે કેવી રીતે ઘોર અપ્રમાણસર હતો તે દર્શાવ્યા વિના દંડ અતિશય હતો. રિલાયન્સને આ અદાલતના નિર્ણય પર સી. એમ. સી. હોસ્પિટલ એમ્પ્લોઈઝ યુનિયન વેરસસ સી. એમ. સી. વેલ્થોર એસોસિએશન, [૧૯૮૭] ૪ એસ. સી. સી. ૬૯૧ માં મૂકવામાં આવ્યું હતું.

ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે કેસની હકીકતો પર, પ્રતિવાદીનું વર્તન ઘોર અવજ્ઞા દર્શાવે છે અને સાબિત થયેલ ગેરવર્તણૂક એ ૨૩૩ દિવસની

ગેરહાજરીમાં મક્કમ વલણ દ્વારા વધેલા ઉપરી અધિકારીઓના આદેશોની ઇરાદાપૂર્વકની અવજ્ઞા હતી.તે ડૉક્ટરની સામે હાજર પણ થયો ન હતો જે નોકરીદાતાએ તેને કરવાની ફરજ પાડી હતી.તેથી અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો ટ્રિબ્યુનલનો ચુકાદો રદ કરવામાં આવ્યો હતો.આમ કર્યા પછી, ઉચ્ચ અદાલતે કેટલીક રાહત આપી જે આ અપીલમાં પડકારનો વિષય બને છે.આપવામાં આવેલી રાહત વિવાદિત આદેશના ફક્ત ૨૦ અને ૨૧માં સમાયેલી છે જે નીચે મુજબ છે:

"૨૦:કર્મચારીને હટાવવામાં આવ્યા તે પહેલાં તેણે બાવીસ વર્ષની સેવા આપી હતી.અમને નથી લાગતું કે તે માત્ર તે બાવીસ વર્ષની સેવાના લાભથી વંચિત રાખવા માટે છે અને નોકરીદાતાને તેની પાસેથી પેન્શન રોકવાની મંજૂરી આપવા માટે છે, જે તે હતો, પરંતુ તેને દૂર કરવા માટે, તેની સેવાના આધારે પ્રાપ્ત કરવા માટે લાયક છે.આ સંજોગોમાં, અમે તેને યોગ્ય અને ન્યાયી માનીએ છીએ કે નોકરીદાતાને તેને હટાવતા પહેલા તેણે જે સેવા આપી હતી તે સમયગાળા માટે તેને પેન્શન આપવા માટે નિર્દેશ આપવો.નોકરીદાતાએ જરૂરી ગણતરી કરવી પડશે અને શક્ય તેટલી વહેલી તકે તેની બાકી રકમની વહેંચણી કરવી પડશે.

૨૧. આ અદાલતમાં કેસ પેન્ડન્સી દરમિયાન, કર્મચારીને આઈ. ડી. એક્ટની કલમ ૧૭ બી હેઠળ તેના છેલ્લા વેતનની ચૂકવણી કરવામાં આવી

હતી. પ્રતિવાદી તેને પ્રાપ્ત થયેલી તમામ અથવા કોઈપણ રકમ પરત કરવા માટે જવાબદાર રહેશે નહીં.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદીનું વર્તન અપ્રિય હોવાનું જણાયા પછી અને તેના કૃત્યોને ધોર અવજ્ઞા સમાન ગણાવ્યા પછી ઉપર નોંધ્યા મુજબ રાહત આપવામાં ઉચ્ચ અદાલત ન્યાયી ન હતી.કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત ભારતીય જીવન વીમા નિગમ (કર્મચારી) પેન્શન નિયમો, ૧૯૯૫ (ટૂંકમાં 'પેન્શન નિયમો') અમલમાં આવ્યા પછી ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે, ૧૯૮૬ પછી નિવૃત્ત થયેલા કર્મચારીઓ જ પેન્શન માટે પાત્ર હતા.ઉપરોક્ત નિયમો હેઠળ, જે કર્મચારીઓ ૧/૧/૧૯૮૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયા હતા અને ૧/૧૧/૧૯૯૭ પર રહેતા હતા, તેમના માટે અનુગ્રહ રાહત આપવા માટે એક યોજના તૈયાર કરવામાં આવી હતી.આવી સહાયની રકમ ૧/૧૧/૧૯૯૭ માંથી નિર્દિષ્ટ માસિક દરે મોંઘવારી રાહત વગેરે સાથે ચૂકવવાની હતી. અનુગ્રહ રાહત માટેની ઉપરોક્ત યોજનામાં ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે જે લોકોને દૂર કરવામાં આવ્યા હતા, બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા અથવા કોર્પોરેશનની સેવામાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા હતા અને જેમણે કોર્પોરેશનમાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું અથવા જેઓ કોર્પોરેશનની દૈનિક વેતનની નોકરી પર છે તેમને તે લાગુ પડતી નથી.તેથી હાઈકોર્ટ પ્રમાણસર પેન્શનની રાહત આપી શકી ન હોત કારણ કે પ્રતિવાદીને પેન્શનની ચુકવણીનો

પ્રશ્ન ઊભો થતો ન હતો કારણ કે તેને રપ/૩/૧૯૮૫ પર સેવામાંથી દૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

જવાબમાં, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા દ્વારા હાઈકોર્ટ સમક્ષ અમુક ગણતરીઓ દાખલ કરવામાં આવી હતી જે દર્શાવે છે કે ચૂકવવાપાત્ર પેન્શનની રકમ કેટલી હશે અને તે સમીક્ષા અરજીની સુનાવણી દરમિયાન દાખલ કરવામાં આવી હતી.તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે નિર્દેશની ગર્ભિત સ્વીકૃતિ હતી અને પેન્શન નિયમો લાગુ થશે કે નહીં તે પ્રશ્ન ઊભો થયો ન હતો.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે જવાબ દ્વારા રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદી દ્વારા જે ગણતરીઓ પર નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે તે હાઈકોર્ટને બતાવવા માટે હતી કે જો હાઈકોર્ટના નિર્દેશોનો અમલ કરવામાં આવ્યો હોત તો પેન્શનની રકમ ચૂકવવાપાત્ર હોત અને તે આદેશના તે ભાગને પડકારતી અપીલકર્તાના માર્ગમાં આવી ન હતી, જેના સંબંધમાં તેની ફરિયાદ હતી.

કાયદાની કલમ ૧૧-એ હેઠળ ઉપયોગ કરી શકાય તેવી સત્તા વિશે વિગતવાર જાણવાની જરૂર નથી. ઉપરોક્ત કલમ ૧૧-એ હેઠળની શક્તિનો વિવેકપૂર્ણ રીતે ઉપયોગ કરવો પડશે અને ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અથવા શ્રમ

અદાલત, જે પણ કેસ હોય, તે કાયદાની કલમ ૧૧-એ હેઠળ વ્યવસ્થાપનના નિર્ણયમાં ત્યારે જ દખલ કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે જ્યારે તેને સંતોષ થાય કે વ્યવસ્થાપન દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજા સંબંધિત કામદારના અપરાધની માત્રાને સંપૂર્ણપણે અને આઘાતજનક રીતે અપ્રમાણસર છે.તેના નિષ્કર્ષને ટેકો આપવા માટે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અથવા શ્રમ અદાલતે, જેમ પણ કેસ હોય, તેના નિર્ણયના સમર્થનમાં કારણો આપવાના હોય છે.સત્તાનો ઉપયોગ વિવેકપૂર્ણ રીતે થવો જોઈએ અને માત્ર 'અપ્રમાણસર' અથવા 'અત્યંત અપ્રમાણસર' શબ્દોનો ઉપયોગ જ પૂરતો નહીં હોય.

તાજેતરના સમયમાં, ન્યાયિક તર્ક અને પ્રક્રિયાની કાયદેસરતાને નકારી કાઢવા તરફનું વલણ, કદાચ સારા અર્થમાં પરંતુ સંપૂર્ણપણે બિનટકાઉ હોવાના પુરાવા વધી રહ્યા છે.અદાલતો દ્વારા આપવામાં આવેલી રાહત કાયદાના માળખામાં તાર્કિક અને માન્ય હોવી જોઈએ અને અદાલતોના અધિકારક્ષેત્રમાં ખોટી સહાનુભૂતિ, ઉદારતા અને ખાનગી પરોપકારમાં અધોગતિ થાય છે તેવી ટીકા થવી જોઈએ નહીં અને તેને વાજબી ઠેરવવી જોઈએ નહીં.કાનૂની તર્કની અખંડિતતા અને તારણોની કાયદેસરતા જાળવવી જરૂરી છે.તેઓ કાનૂની તારણોમાંથી તાર્કિક રીતે બહાર આવવા જોઈએ અને ન્યાયિક પરિણામો તે તારણો પર સૈદ્ધાંતિક અને સમર્થનક્ષમ હોવા જોઈએ.પ્રક્રિયાની કાયદેસરતાના ભોગે ખોટી અને ખોટી કરુણાનો વિસ્તૃત ન્યાયિક મૂડ આખરે પરસ્પર અસંબંધ

પરિસ્થિતિઓ તરફ દોરી જશે અને તેની ગરિમા, સત્તા, આગાહી અને સન્માનની ન્યાયિક પ્રક્રિયાને નકારી કાઢશે.[જુઓ:કેરળ સોલ્વન્ટ એક્સટ્રેક્શન્સ લિમિટેડ વર્સીસ એ ઉન્નીકૃષ્ણાન અને અન્ય, (૧૯૯૪) ૧ સ્કેલ ૬૩૧].

જોકે કલમ ૧૧-એ હેઠળ, ટ્રિબ્યુનલ પાસે કાયદાના માપદંડોમાં સજા ઘટાડવાની સત્તા છે.સત્તાનો કબજો પોતે પૂરતો નથી; તેનો ઉપયોગ કાયદા અનુસાર થવો જોઈએ.

ઉચ્ચ અદાલતને જાણવા મળ્યું કે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલે લાદવામાં આવેલા દંડમાં ફેરફારને યોગ્ય ઠેરવવા માટે કોઈ કારણ દર્શાવ્યું નથી.જોકે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને યોગ્ય ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલ અને વિદ્વાન સિંગલ જજે કેસને તેના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધ્યાનમાં લીધો છે, અમને અરજીમાં કોઈ તથ્ય મળતું નથી.ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ અને શ્રમ અદાલતો એવા મંચો નથી કે જેનું કાર્ય શ્રમ અદાલત/ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત ઠરેલા કામદારોને ખાનગી પરોપકાર આપવાનું હોય.ટ્રિબ્યુનલ અને ઉચ્ચ અદાલતે આ કેસમાં અવજ્ઞાની પેટર્ન શોધી કાઢી છે અને એક નહીં પરંતુ અનેક પ્રસંગોએ ગેરવર્તણૂક સાબિત કરી છે.ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી અને કમનસીબે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવેલી કરુણા સંપૂર્ણપણે ખોટી હતી.

ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે તેના આદેશના ફરરા ૨૦માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશો આપીને ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાને નકારી કાઢ્યો હતો, જેને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું હતું. ઉચ્ચ અદાલતે એ પણ સંકેત આપ્યો નથી કે 'કાયદાની કંઈ જોગવાઈ અને/અથવા વૈધાનિક કાયદો અથવા નિયમન અથવા યોજના હેઠળ પ્રતિવાદીને પેન્શન ચૂકવવાપાત્ર હતું. તેનાથી વિપરીત, પેન્શન નિયમો અને ઉપર ઉલ્લેખિત યોજનાએ અપીલકર્તાના વલણને સ્પષ્ટપણે વાજબી ઠેરવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી યોજના હેઠળ કોઈ પેન્શન અથવા લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી.

જો કે કાયદાની કલમ ૧૭-બી હેઠળ ચુકવણીને લગતા પેરા ૨૧ માં આપવામાં આવેલા નિર્દેશમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

તે મુજબ અપીલને આંશિક રીતે મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને અમે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના આદેશના પેરા ૨૦માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશોને બાજુ પર મૂકીએ છીએ. ખર્ચમાં સરળતા રહે.

બી. એસ.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*